

Український державний університет залізничного транспорту

СИЛЛАБУС

дисципліни

Стилістика англійської мови

*Затверджено на засіданні кафедри Іноземних мов
Протокол № 1 від 29 серпня 2024 р.*

Навчальний рік: 2024-2025

Освітній рівень: Перший (бакалаврський)

Галузь знань: 03 Гуманітарні науки

Спеціальність: 035 Філологія

Освітня програма: Переклад та англійська мова і література (ПАМіЛ)

Час та аудиторія проведення занять згідно розкладу <http://rasp.kart.edu.ua/>

Команда викладачів:

Донець Світлана Михайлівна sv.donets04@gmail.com

Інформація про викладача: <http://kart.edu.ua/staff/donec-sm>

АНОТАЦІЯ КУРСУ

Метою курсу є ознайомлення студентів з теоретичними основами сучасної стилістики англійської мови як складової частини загального мовознавства; розвиток і удосконалення навичок практичного використання мовних одиниць у різних стилях мови, усього синонімічного багатства мови, її різноманітних виразних засобів; стилістичний аналіз тексту, де розглядається морфемна структура слова, метафора, метонімія, синонімія, антонімія, гіпербола, словосполучення і т.ін; надати студентам поглиблене уявлення про основи стилістичної організації тексту, типи стилістичних прийомів та засоби виразності,

співвіднесеність усіх мовних рівнів для актуалізації основної ідеї твору та рівні його потенційної інтерпретації, а також підвищення загальної культури у розвитку навичок вдумливого читання, розвиток художнього смаку та вміння добре і виразно говорити і писати, розвиток критичного мислення.

Основні завдання вивчення дисципліни “Стилістика англійської мови” полягають в тому, щоб студенти оволоділи знаннями стилістичних ресурсів мови, стилістичних норм, отримали уявлення про їх історичну мінливість та варіативність залежно від сфери вживання мови; виробили навички стилістичного аналізу конкретного мовного матеріалу, виявляти і правильно інтерпретувати мовні явища різних рівнів, що містять в собі інформацію логічного, емоційного, зображувального та оцінного характеру. Завдання дисципліни полягають у 1) розподілі відповідних мовних рівнів щодо їхньої стилістичної маркованості на фонетичний, морфологічний, синтаксичний, лексичний та семантичний; 2) встановленню відповідних стилістичних прийомів на кожному рівні; 3) детальний розгляд кожної групи стилістичних засобів щодо їх ролі у вираженні основної ідеї, авторської позиції висунення базових ключових понять аналізованих контекстів; 4) розкритті взаємодії стилістичних засобів усіх рівнів для формування читацького сприйняття та основної ідеї автора.

ОБСЯГ ЗАНЯТЬ

Обсяг:	4 кредити ЄКТС
Кількість модулів:	2
Звітність:	Іспит
Лекцій за семестрами, год.	30
Практичні заняття, год.	15
Самостійної роботи за семестрами, год	75

ОПИС КУРСУ

МОДУЛЬ 1. Стилістика у контексті загальної науки про мову. Функціональні стилі. Стилістична класифікація англійського вокабуляру. Стилістичні засоби фонографічного та морфемного рівня. Лексичні експресивні засоби та стилістичні прийоми

Тема 1. Вступ. Стилістика та її зв'язки з іншими лінгвістичними дисциплінами. Основні стилістичні поняття. Походження і розвиток стилістики. Стилістика як наукова дисципліна. Предмет, об'єкт і завдання стилістики. Основні поняття стилістики: норма, стиль, контекст, виразні засоби, стилістичні прийоми, функціональні стилі, конвергенція.

Тема 2. Стилiстична диференцiацiя словникового складу англiйської мови). Стилiстика мови. Проблема стилiстичної диференцiацiї словникового складу. Аспекти класифiкацiї. Критерiї стилiстичної маркованостi. Нейтральна, загальнолiтературна i загальнорозмовна лексика. Спецiальна лiтературна лексика. Термiни. Архаїзми. Варваризми та iноземнi слова. Спецiальна розмовна лексика. Сленг. Жаргонiзми. Професiоналiзми. Дiалектизми. Вульгаризми.

Тема 3. Фоностилiстика та основнi стилiстичнi прийоми. Стилiстична значимiсть фонетичних явищ i категорiй. Звуконаслiдування. Алiтерацiя (ефект евфонiї та кокафонiї). Взаємодiя звучання та графiки. Пунктуацiя. Велика лiтера. Графон. Особливостi шрифту. Графiчна образнiсть.

Тема 4. Морфологiчний стилiстичний потенцiал англiйської мови. Стилiстичнi прийоми на морфологiчному рiвнi. Словотвір iз точки зору стилiстики. Стилiстичнi функцiї способiв словотвору i словникових елементiв. Стилiстичнi прийоми використання морфологiчних категорiй рiзних частин мови.

Тема 5. Засоби стилiстичної виразностi (фiгури та тропи). Слово i його значення. Денотативний i конотативний компоненти значення. Емоцiйна, оцiнна, експресивна i стилiстична складова частина конотацiї. Узуальне i okaziональне значення слова, поняття наочностi та образностi. Слово i образ. Взаємодiя прямих i переносних значень слiв як фактор стилю. Тропи. Стилiстичнi функцiї фразеологiзмiв. Фразеологiчна зевгма. Стилiстичне використання прислiв'їв, приказок, цитат. Алюзiї, епiграми.

МОДУЛЬ 2. Стилiстична семасiологiя. Синтаксичнi стилiстичнi прийоми. Композицiйнi форми тексту. Образ автора. Стилiстичний аналіз тексту

Тема 1. Семантична стилiстика. Значення та перенос значення. Метафора. Традицiйна i оригiнальна метафори. Простi i складнi метафори. Уособлення. Епiтет. Традицiйнi та оригiнальнi епiтети. Класифiкацiя епiтетiв. Порiвняння. Традицiйнi i iндивiдуальнi порiвняння. Вiдмiннiсть порiвняння вiд метафори.

Тема 2. Семантична стилiстика. Метонiмiя та її рiзновиди. Традицiйна i контекстуальна метонiмiї. Iронiя. Антономасiя та її рiзновиди. Напiввiдмiченi структури. Оксюморон. Типи оксюморона. Перифраз. Логiчнi i образнi перифрази. Евфемiстичний перифраз. Гiпербола. Каламбур, гра слiв, зевгма. Стилiстична функцiя полiсемiї. Лексичний повтор. Тематична сiтка тексту. Структурнi методи дослiдження лексики.

Тема 3. Стилiстична семасiологiя. Засоби стилiстичної виразностi (фiгури та тропи) Тропи. Фiгури якостi. Метафорична група, метонiмiчна група, мiшана група. Фiгури вiдношень.

Тема 4. Фiгури тотожностi. Фiгури контрасту. Фiгури нерiвностi.

Тема 5. Стилiстический синтаксис. Незвичайне розмiщення елементiв речення. Iнверсiя та її види. Уособлення та його види. Види синтаксичних повторiв. Паралельнi конструкцiї.

Частковий і повний паралелізм. Хіязм. Підхват. Кільцевий повтор. Анафора. Епіфора. Полісиндетон.

Тема 6. Стилистический синтаксис. Транспозиція синтаксичних структур. Розповідні і питальні речення в розмовному мовленні. Риторичне питання. Синтаксичні способи компресії. Еліпс. Замовчування. Асиндетон. Антитеза. Кульмінація. Розв'язка. Синтаксична конвергенція. Перелік та його типи.

Тема 7. Стилистика текста. Основні категорії текста. Контекст, інтертекстуальність. Інтерпретація текста.

Тема 8. Алгоритм стилистического анализа текста. Лінгвостилістичний аналіз текстів різноманітної стильової та жанрової належності.

ТЕМАТИКА (ЗМІСТ) ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

МОДУЛЬ 1

Тема 1. Предмет, цілі і завдання курсу “Стилистика англійської мови”, основні теоретичні положення курсу. Стилистика та її зв'язки з іншими лінгвістичними дисциплінами. Основні стилістичні поняття. Стилистика сприйняття як стилістика декодування. Стилійстична диференціяція англійської та української мов. Визначення функціонального стилю. Класифікація функціональних стилів. Лінгвокультурологічна складова стилю. Гендерний чинник стилетворення. **Тема 2.** Стилійстична лексикологія. Проблема стилійстичної диференціяції словникового складу. **Тема 3.** Фоностилійстика та основні стилійстичні прийоми. Графічна образність. **Тема 4.** Стилійстичні прийоми на морфологічному рівні.

МОДУЛЬ 2

Тема 1. Стилійстична семасіологія. Засоби стилійстичної виразності (фігури та тропи). **Тема 2.** Стилійстичний синтаксис. **Тема 3.** Стилійстика тексту. Основні категорії тексту. Контекст, інтертекстуальність. Інтерпретація тексту. **Тема 4.** Лінгвостилійстичний аналіз текстів різноманітної стильової та жанрової належності.

ТЕМАТИКА (ЗМІСТ) САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Зв'язок стилійстики з іншими науками. Словниковий запас англійської мови як предмет стилійстичної диференціяції. Засоби виразності фоностилійстичного мовного рівня. Стилійстична фонетика та графіка. Морфологічні засоби стилійстичної виразності та стилійстичний синтаксис. Семантичний рівень засобів стилійстичної виразності. Стилійстична семасіологія. Фігури заміщення як виразні засоби семасіології. Теорія метафори, типи метафори. Фігури суміщення як семасіологічні стилійстичні засоби. Визначення функціонального стилю. Класифікація функціональних стилів. Тропи. Фігури якості. Функціональні стилі сучасної англійської мови. Літературні та розмовні стилі. Лінгвостилійстичний аналіз текстів різноманітної стильової та жанрової належності. Вільні

словосполучення. Фразеологічні словосполучення. Безеквівалентна лексика. Проблеми трактування. Стилїстика як теорія інформації. Визначення інформації. Види інформації. Текстові категорії.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Єфімов Л.П. Стилїстика англійської мови. – Вінниця: Нова книга, 2011. – 240 с.
2. Стилїстика англійського язика: учебник / А.Н. Мороховский, О.П. Воробьева, Н.И. Лихошерст, З.В. Тимошенко. – К.: Вища шк., 1991. – 272с.
3. Kukharenko V.A. A Book of Practice in Stylistics: A manual. – Vinnytsia: Nova Knyga, 2000. – 160 p.
4. Кухаренко В.А. Інтерпретація тексту. Навчальний посібник для студентів старших курсів факультетів англійської мови. – Вінниця: НОВА КНИГА, 2004. – 272 с.

Додаткова

1. Ясінецька О.А. Стилїстика англійської мови і дискурсивний аналіз. Навчально-методичний посібник. – Вінниця: НОВА КНИГА, 2004. – 240 с. 18
2. Khekalov M.A. English Stylistics. Sumy: SDPU., 2003.
3. Khekalov M. A. Practical Course of English Stylistics. – Sumy Ped. Univ., 2004.

ВИМОГИ ВИКЛАДАЧА: студент повинен розуміти, що його поведінка та дії знаходяться під пильною увагою товаришів, батьків, викладачів, потенційних роботодавців і суспільства та визначають обличчя Університету. Виходячи з цього, студенти мають поводитися таким чином, щоб підтримувати високу репутацію Університету. Студент Університету старанно і чесно навчається з метою здобуття високоякісної освіти і навичок для задоволення своїх потреб, вимог держави, роботодавців, суспільства.

ПОРЯДОК ОЦІНЮВАННЯ результатів навчання визначається Положенням про контроль та оцінювання якості знань студентів в Українському держаному університеті залізничного транспорту.

Формування оцінки за 100-бальною шкалою

Максимальна кількість балів	
Вид контролю	Сума балів
Поточний контроль:	до 60
• тестові завдання до теми	до 10
• опрацювання матеріалу практичного заняття	до 25
• робота з різноманітними джерелами інформації по темі	до 25

Максимальна кількість балів, яку може отримати здобувач вищої освіти за модуль, становить 100 (до 60 балів поточного контролю та до 40 балів модульний контроль). Середнє арифметичне суми модульних оцінок складає оцінку за семестр. При заповненні заліково-екзаменаційної відомості та залікової книжки і індивідуального навчального плану (при успішній здачі іспиту) здобувача вищої освіти, оцінка, виставлена за 100-бальною шкалою, повинна бути переведена до національної шкали (відмінно, добре, задовільно (незадовільно) та шкали ECTS (A, B, C, D, E, F).

Визначення назви за шкалою ECTS	За 100 бальною шкалою	ECTS Оцінка
Відмінно – відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	90-100	A
Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками	82-89	B
Добре – в загальному правильна робота з певною кількістю грубих помилок	75-81	C
Задовільно - непогано, але зі значною кількістю недоліків	69-74	D
Достатньо – виконання задовольняє мінімальні критерії	60-68	E
Незадовільно – потрібно попрацювати перед тим як отримати залік або екзамен (без повторного вивчення модуля)	35-59	FX
Незадовільно - необхідна серйозна подальша робота (повторне вивчення модуля)	<35	F

ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ

Студент наприкінці курсу має розширити свій світогляд в області використання іноземної мови в діловому середовищі. Навчитися використовувати одержані знання у професійній діяльності та оволодіти розмовними та письмовими навичками.

Прослуховування курсу та виконання всіх завдань, має розвинути у студента вміння до самостійного пошуку, аналізу, структурування та відбору потрібної інформації з іноземних джерел в рамках професійної діяльності. Навчити студента роботі в команді, шляхом реалізації групових проєктів, вміння презентувати власний проєкт та кваліфіковано вести дискусію у досліджуваній сфері іноземною мовою.

Кодекс академічної доброчесності Університету доступний за посиланням: <https://kart.edu.ua/wp-content/uploads/2020/06/kodex.pdf>